

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

งานการเงินและบัญชีถือเป็นส่วนหนึ่งของงานธุรการโรงเรียนที่มีความสำคัญ เพราะเป็นงานที่ผู้บริหารและบุคลากรที่ได้รับมอบหมายจะต้องทำเป็นประจำ เป็นงานที่เอื้ออำนวยเกื้อหนุนความสะดวกให้งานอื่น ๆ อันได้แก่ งานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานอาคารสถานที่และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ให้ดำเนินไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

การปฏิบัติงานการเงินและบัญชีจะต้องปฏิบัติอยู่ในกรอบของกฎ ระเบียบ และข้อบังคับตลอด คู่มือการปฏิบัติงาน ซึ่งมักจะมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง และแก้ไขอยู่เป็นประจำ โรงเรียนจึงจำเป็นต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในการเงินและบัญชี ซึ่งอาจจะมีตำแหน่งครูการเงินหรือผู้ช่วยหัวหน้าสถานศึกษาฝ่ายธุรการ ทั้งผู้บริหารโรงเรียนก็ต้องมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องระเบียบการเงินเป็นอย่างดีที่จะควบคุมงานการเงิน และบัญชีของโรงเรียนให้อยู่ในสภาพเรียบร้อยและปลอดภัย แต่ในสภาพที่เป็นจริงแล้ว โรงเรียนหาบุคคลที่มีความรู้เกี่ยวกับระเบียบการเงินให้ทำหน้าที่การเงินได้ยาก แม้แต่ผู้บริหารเองส่วนใหญ่ก็ขาดความรู้ความเข้าใจและมีประสบการณ์ไม่เพียงพอ จึงทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการเงินและบัญชีตามมามากมาย (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช, 2526:344)

สำหรับปัญหาที่สืบเนื่องเกี่ยวกับการเงินและบัญชี มีตั้งแต่กรณีข้อผิดพลาดบกพร่องเพียงเล็กน้อย ไปจนถึงมีความผิดพลาดทางวินัย ถูกไล่ออกจากราชการมีความผิดอาญาต้องโทษจำคุก ตัวอย่างข้อสังเกตหรือข้อบกพร่องที่สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินตรวจพบ ได้แก่ เรื่องการเบิกจ่ายไม่ถูกต้อง การส่งหลักฐานไม่ถูกต้อง ปฏิบัติไม่ถูกต้องในการรับเงินของโรงเรียน

การเก็บรักษาเงินไม่ถูกต้อง เก็บรักษาเงินไว้เกินอำนาจ มีการทุจริตเกี่ยวกับการเงิน เช่น ทุจริต
 ยักยอกเงิน เงินขาดบัญชี เป็นต้น(ศรีสวัสดิ์ รัตนวราห 2526 :344-345)

นับตั้งแต่ปีพ.ศ.2523 มีการเปลี่ยนแปลงระบบบริหารโรงเรียนประถมศึกษาครั้งใหญ่
 ซึ่งโรงเรียนประถมศึกษาที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาศึกษาแห่งชาติ เป็นส่วน
 ราชการที่สามารถจัดเก็บเงิน ต้องมีการนำส่งเงินรายได้แผ่นดิน หรือมีการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ
 ซึ่งจะต้องปฏิบัติตามระเบียบการรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง โดยต้องผ่านทางสำนักงานการ
 ประถมศึกษาอำเภอ มิได้เบิกเงินโดยตรงกับกรมบัญชีกลางหรือ สำนักงานคลังจังหวัด โรงเรียน
 จึงเป็นหน่วยงานย่อยที่ต้องปฏิบัติตาม คู่มือการบัญชีสำหรับหน่วยงานย่อย พ.ศ.2515 (ตาม
 หนังสือที่ ก.ค.0502/44216 ลงวันที่ 18 พฤศจิกายน 2523 เรื่องการทำบัญชีตามคู่มือการบัญชี
 ส่วนราชการ) ทั้งนี้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้แจ้งให้โรงเรียนประถม
 ศึกษาในสังกัด เริ่มจัดทำบัญชี ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2524 เป็นต้นไป โดยใช้แบบ 350 เป็นหลัก
 ฐานการเบิกเงิน (สำนักงานคณะกรรมการการการประถมศึกษาศึกษาแห่งชาติ, 2526:371-372)

นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาศึกษาแห่งชาติ ได้พิจารณากำหนด
 ระเบียบและออกคำสั่งต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติ ระเบียบคำสั่งต่าง ๆ ของ
 กระทรวงการคลังและกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงระบบบริหารเมื่อมีการออก
 ระเบียบ คำสั่งต่าง ๆ ใหม่ ก็จำเป็นต้องให้ความรู้แก่ผู้บริหารระดับต่าง ๆ ตลอดจนเจ้าหน้าที่
 การเงินและพัสดุ เพื่อจะได้มีความเข้าใจตรงกันและปฏิบัติได้ถูกต้อง สำนักงานคณะกรรมการ
 การประถมศึกษาศึกษาแห่งชาติ จึงได้ดำเนินการที่สำคัญหลายประการ เช่น จัดพิมพ์เอกสาร
 รวบรวมระเบียบการคลัง มติรัฐมนตรี คำสั่ง พระราชบัญญัติ ต่าง ๆ เกี่ยวกับการคลัง คู่มือปฏิบัติ
 ราชการขึ้นจำนวนหลายเล่ม อบรมเจ้าหน้าที่การเงินของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดทั่ว
 ประเทศ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2526:343) เพื่อให้โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัด
 ซึ่งตั้งอยู่ในจังหวัดต่าง ๆ สามารถดำเนินเกี่ยวกับการเงินและบัญชีของโรงเรียนให้ถูกต้อง เป็น
 ไปตามกฎระเบียบของกระทรวงการคลัง กระทรวงศึกษาธิการ และหนังสือสั่งการของสำนักงาน
 คณะกรรมการการการประถมศึกษาแห่งชาติ

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ มีโรงเรียนในความรับผิดชอบทั้งหมด 587 โรงเรียน 14 สาขา แบ่งขนาดโรงเรียนตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ขนาดใหญ่มาก 4 โรงเรียน ขนาดใหญ่ 89 โรงเรียน ขนาดกลาง 253 โรงเรียน ขนาดเล็ก 241 โรงเรียน และโรงเรียนสาขา 14 สาขา ซึ่งการจัดการศึกษาในความรับผิดชอบของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ ประสบปัญหาหลายประการ เพราะจังหวัดเพชรบูรณ์ มีพื้นที่กว้างขวาง ความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติแต่ละท้องถิ่นแตกต่างกันมาก สภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์เป็นพื้นที่ราบ พื้นที่ภูเขาสูง ประชากรอยู่อย่างกระจัดกระจาย ทำให้มีโรงเรียนขนาดเล็กเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้การบริการทางด้านสาธารณูปโภค ได้แก่ ไฟฟ้า ประปา และด้านคมนาคมยังไม่ทั่วถึง ก่อให้เกิดความไม่เสมอภาค ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ จากรายงานการประเมินคุณภาพนักเรียนของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ (2531 : 10) พบปัญหาในการดำเนินงานการประถมศึกษาหลายด้าน คือ ปัญหาความขาดแคลนความไม่เสมอภาค และคุณภาพของทรัพยากรในการจัดการศึกษา ทั้งด้านอาคาร สถานที่ บุคลากร และวัสดุ ปัญหาในการติดต่อประสานงานความล่าช้าต่าง ๆ ปัญหาการนิเทศติดตามผลกระทำได้ด้วยความยากลำบาก ปัญหาการตกซ้ำชั้นของนักเรียน และปัญหาด้านคุณภาพนักเรียน การที่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์มีโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กจำนวนมาก และอยู่อย่างกระจัดกระจาย ตั้งอยู่ในท้องถิ่นทุรกันดาร สภาพเศรษฐกิจแตกต่างกัน จึงทำให้เกิดปัญหาในการบริหารงานโรงเรียนเป็นอย่างยิ่ง นอกจากนี้ในสภาพความเป็นจริงพบว่า โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กมีข้อจำกัดของจำนวนบุคคลากร ครูคนหนึ่งสอนมากกว่า 1 ชั้นเรียน และจะต้องปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย การปฏิบัติงานการเงินและบัญชีของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กประสบปัญหาหลาย ๆ ประการ ดังผลการวิจัยของวันชัย ศรีเหนียง (2531) ซึ่งศึกษาเรื่องความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูปฏิบัติกร และหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ เกี่ยวกับการบริหารงานธุรการในโรงเรียนประถมศึกษาในส่วนของปัญหาเกี่ยวกับการเงินพบว่า

1. งบประมาณซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานการเงินไม่เพียงพอกับปริมาณงาน
2. จำนวนบุคคลากรที่ปฏิบัติงานการเงินมีไม่เพียงพอกับปริมาณงานการเงิน
3. การรับเงินในรูปของเงินสดมีปัญหาในการเก็บรักษา

4. ไม่สะดวกที่จะนำเงินไปเก็บรักษาที่ธนาคารหรือตู้നിรัภัย หรือกำป៉ัน
5. การมีบัญชีและทะเบียนมากทำให้ยุ่งยากในการลงรายการ
6. โรงเรียนไม่นำเงินเข้าระบบบัญชี เพราะเกรงว่ายุ่งยาก
7. ไม่มีการแต่งตั้งผู้ตรวจสอบภายในโรงเรียน

จากความสำคัญของงานการเงินและบัญชี ข้อบกพร่องและปัญหาที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีที่กล่าวมาทั้งหมด และในส่วนของโรงเรียนประถมศึกษาที่ยังไม่มีผู้ใดได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับงานการเงินและบัญชี ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ สนใจที่จะทำการศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ ว่ามีการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีอย่างไรมีปัญหาใดบ้าง เพื่อจะนำข้อมูลที่ได้เสนอเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานการเงิน และบัญชีของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งยังเป็นประโยชน์ต่อตัวผู้วิจัยเอง ซึ่งปฏิบัติงานและรับผิดชอบงานด้านนี้อยู่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์เท่านั้น
2. การปฏิบัติงานการเงินและบัญชีของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้ขอบเขตงานการเงินและบัญชีของคู่มือการปฏิบัติงานทางด้านการเงิน และบัญชีของกองคลัง สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2532) ซึ่งประกอบด้วย การเบิกเงิน การรับเงิน การจ่ายเงิน

การเก็บรักษาเงิน การนำส่งเงิน การทำหลักฐานเอกสารเกี่ยวกับการเงินและบัญชี การตรวจสอบ และการรายงาน

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

เจ้าหน้าที่ หรือผู้ปฏิบัติงานการเงินและบัญชี หมายถึง ครู อาจารย์ที่ปฏิบัติงานการเงินและบัญชีของโรงเรียน ซึ่งปฏิบัติงานในโรงเรียนนั้น ๆ มาไม่น้อยกว่า 1 ปีการศึกษา

เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ หมายถึง ข้าราชการพลเรือนหรือข้าราชการครูช่วยราชการ ที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการเงินและบัญชีในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดเพชรบูรณ์

ผู้ทำหน้าที่ตรวจสอบภายในระดับจังหวัด หมายถึง บุคลากรที่ทำหน้าที่ตรวจสอบภายในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ เสนอให้เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ แต่งตั้งเป็นผู้ทำหน้าที่ตรวจสอบภายใน

โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ทำหน้าที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษาในจังหวัดเพชรบูรณ์ ที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน

การปฏิบัติงานการเงินและบัญชี หมายถึง การปฏิบัติในเรื่อง การเบิกเงิน การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การนำส่งเงิน การทำหลักฐานเอกสารเกี่ยวกับการเงินและบัญชี การตรวจสอบและการรายงาน

การเบิกเงิน หมายถึง การรับหลักฐานการขอเบิก (ยกเว้นเงินเดือน ซึ่งเบิกตามจ. 18) การตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐาน จัดทำใบเบิก หรือจัดทำใบเบิกถอน (กรณีเป็นเงินนอกงบประมาณฝากหน่วยงานเจ้าสังกัด) แล้วเสนอขออนุมัติ การอนุมัติให้เบิกได้ รวบรวมหลักฐานส่งส่วนราชการผู้เบิก

การรับเงิน หมายถึง การรับเงินงบประมาณ เงินรายได้แผ่นดิน และเงินนอกงบประมาณซึ่งรับจากส่วนราชการ ธนาकार ข้าราชการและลูกจ้างและบุคคลภายนอก โดยปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

การจ่ายเงิน หมายถึง การจ่ายเงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณให้แก่ผู้มีสิทธิรับเงิน โดยปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของเงินประเภทนั้น ๆ

การเก็บรักษาเงิน หมายถึง การนำเงินแต่ละประเภทที่คงเหลือและเอกสารแทนตัวเงินในแต่ละวัน จัดเก็บในกำป็นหรือตู้নিরภัยสำหรับเก็บรักษาเงินของทางราชการ หรือการเก็บรักษาเงิน โดยการบันทึกการรับเงินเพื่อเก็บรักษา หรือการฝากคณะกรรมการเก็บรักษาเงินของอำเภอ หรือ การฝากกับธนาคารตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ ของเงินแต่ละประเภท

การนำส่งเงิน หมายถึง การนำส่งเงินที่โรงเรียนได้รับไว้และต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินตามกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับ ไม่ให้ส่วนราชการนั้น ๆ นำไปใช้จ่ายหรือหักไว้เพื่อการใด ๆ เช่น เงินค่าธรรมเนียม เงินค่าขายพัสดุชำรุด เงินค่าขายแบบแปลน เงินค่าปรับผิดสัญญา ชื่อ จ้าง เงินรับคืนจากการรับทางแพ่ง เงินค่าขายอาคารราชพัสดุและที่ดิน เป็นต้น และการนำเงินเบิกเกินส่งคืน ซึ่งเป็นเงินงบประมาณเหลือจ่ายส่งคืนคลัง โดยผ่านสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ

การทำหลักฐานเอกสารเกี่ยวกับการเงินและบัญชี หมายถึง เอกสารหลักฐานที่จัดทำขึ้นเพื่อบันทึกข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นตามลักษณะรายการการเงินและการบัญชีนั้น ๆ อันได้แก่ เอกสารประกอบรายการต่าง ๆ เกี่ยวกับด้านการเงิน สมุดบัญชีต่าง ๆ และทะเบียนคุมเงินต่าง ๆ

การตรวจสอบ หมายถึง วิธีการและขั้นตอนการตรวจสอบเกี่ยวกับการเงินของโรงเรียน และการบัญชีของโรงเรียน โดยหัวหน้าสถานศึกษาหรือคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งตามระเบียบ เพื่อให้มีการปฏิบัติงานถูกต้องและเป็นปัจจุบัน ป้องกันการทุจริตเกี่ยวกับการเงินและประเมินการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ อันได้แก่การตรวจสอบความถูกต้องของตัวเงินสด เงินฝากธนาคาร เอกสารแทนตัวเงิน ตรวจสอบหลักฐานการเบิกจ่ายเงินและตรวจสอบความถูกต้องของบัญชี

การรายงาน หมายถึง การประมวลตัวเลขการรับจ่ายเงินเพื่อเสนอให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในส่วนราชการทราบถึงการรับจ่ายเงินของส่วนราชการ เพื่อควบคุมและตรวจสอบการใช้จ่ายเงิน อันได้แก่ รายงานเงินคงเหลือประจำวัน รายงานประเภทเงินคงเหลือ รายงานการรับจ่ายเงินบำรุงการศึกษา และการรายงานเงินนอกงบประมาณ อื่น ๆ

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ประกอบการพิจารณาในการสร้างความเข้าใจ การปรับปรุงแก้ไข การปฏิบัติงานการเงินและบัญชี ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ให้ดียิ่งขึ้นอันจะเป็นประโยชน์ต่องานโรงเรียนประถมศึกษาโดยส่วนรวม

2. ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นแนวทางในการอบรมบุคลากรที่รับผิดชอบ งานการเงินและบัญชีของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาสภาพการปฏิบัติงานจริงในขั้นต้น ในภาคสนาม
3. กำหนดกรอบของแนวความคิดในการวิจัย
4. การสร้างเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. รายงานผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เริ่มต้นจาก การศึกษาเอกสารซึ่งเป็นการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับตลอดจนคู่มือปฏิบัติการ การเงินและบัญชีในโรงเรียนประถมศึกษา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยและสร้างเครื่องมือในการวิจัย จากนั้นผู้วิจัยได้ไปศึกษาสภาพการปฏิบัติงานจริงในภาคสนาม ซึ่งเป็นการศึกษาขั้นต้นจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และโรงเรียนประถมศึกษาส่วนหนึ่ง เพื่อให้เข้าใจสภาพการปฏิบัติงานจริงชัดเจนยิ่งขึ้น และเพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ประกอบการกำหนดกรอบแนวความคิดในการวิจัย ให้เหมาะสม และใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัยต่อไป

เมื่อศึกษาวิเคราะห์ เอกสารและศึกษาจากสภาพจริงในขั้นต้นแล้วต่อไปเป็นการกำหนดกรอบของแนวคิดในการวิจัย ซึ่งดำเนินการ โดยการนำหลักการแนวคิด แนวปฏิบัติ ที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์เอกสาร และผลจากการการศึกษาขั้นต้น ในภาคสนาม มากำหนดประเด็นและกรอบของแนวความคิดสำหรับการวิจัย จากนั้นจึงจัดทำเครื่องมือ สำหรับการวิจัย ซึ่งประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์ จำนวน 4 ชุด เป็นแบบสัมภาษณ์ สำหรับผู้บริหารโรงเรียน เจ้าหน้าที่หรือผู้ปฏิบัติงานการเงินและบัญชีของโรงเรียน เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และผู้ทำหน้าที่ตรวจสอบภายใน ระดับจังหวัด (ดูรายละเอียดวิธีสร้างเครื่องมือได้ในบทที่ 3)

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ดำเนินการโดยวิธีการสัมภาษณ์ด้วยผู้วิจัยเองทั้งหมดครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดจำนวนโรงเรียนที่จะนำมาใช้ศึกษาร้อยละ 10 ของจำนวนประชากร ได้จำนวน 24 โรงเรียน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายตามโควตาของจำนวนโรงเรียนในแต่ละอำเภอ บุคคลผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ที่โรงเรียนประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 24 คน เจ้าหน้าที่หรือผู้ปฏิบัติงานการเงินและบัญชีโรงเรียน จำนวน 24 คน ส่วนที่สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ มีเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ๆ ละ 2 คน 11 อำเภอ จำนวนทั้งสิ้น 22 คนที่ระดับจังหวัด ซึ่งมีเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ อีกจำนวน 2 คน นั้นสัมภาษณ์ทุกคน

ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา หาความถี่ หาค่าร้อยละแล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปตารางประกอบการบรรยาย และการนำเสนอรายงานการวิจัยตามแนวการนำเสนอรายงานการวิจัยดังต่อไปนี้

การนำเสนอรายงานการวิจัย

การนำเสนอรายงานการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอรายละเอียด โดยแบ่งเป็นบทต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- บทที่ 1 กล่าวถึง ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตการวิจัย คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และลำดับขั้นในการเสนอผลวิจัย

บทที่ 2 กล่าวถึง หลักการ แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและกรอบประเด็นของ
แนวความคิดในการวิจัย

บทที่ 3 กล่าวถึง วิธีการดำเนินการวิจัย แสดงรายละเอียดตามลำดับขั้นตอนของ
การวิจัย

บทที่ 4 กล่าวถึง ผลการศึกษาและผลการวิเคราะห์

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ